Wydanie A. B. C. Cena 10 gr

GŁOS NARODU

REDAKCJA i ADMINISTR.: KRAKÓW, UL. BOŻ. MIŁOSIERDZIA 1. TELEFONY REDAKCJI: 101-90, 179-93, TEL. ADMINISTR. 133-44

Rok XLV Kraków, środa, 2 listopada 1938 Nr 301

Nowy budżet państwowy podwyższony
o 48 milionów zł.

Warszawa, 1. XI. Wczoraj w dniu 31 października odbyło się posiedzenie Rady ministrów, na którym został uchwalony preliminarz budżetowy na okres 1939/40.

Preliminarz ten zamyka się w dochodach i wydatkach kwotą 2.523 miliony zł., z drobną nadwyżką dochodów nad wydatkami. Budżet na bieżący rok budżetowy 1938/39 zamyka się po stronie dochodów i wydatków — kwotą 2.475 milionów zł. Nowy preliminarz zatem jest wyższym od obecnego o 48 milionów zł., czyli 1.94 procent.

Z kwoty, o którą podwyższono preliminarz budżetowy na rok 1939/40 przypada 21,7 milionów zł. na budżet min. wyznań i ośw. publ.

Należy nadmienić, że kwota preliminowanych w nowym budżecie dochodów jest **wyższa od dochodów budżetowych 1938/39 o 48 milionów zł.** — bez nałożenia nowych obciążeń.

Rada ministrów przyjęła poza tym projekt dekretu Prezydenta Rzplitej w sprawie tymczasowego uregulowania ubezpieczeń społecznych na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego. Dekret ten reguluje kwestię udzielania zasiłków dla osób, które są uprawnione do świadczeń z czeskosłowackich instytucyj ubezpieczeniowych, a którym z powodu zamieszkania w Polsce instytucje czeskosłowackie świadczeń nie udzielają.

Z kolei Rada ministrów uchwaliła rozporządzenie o zmianie granic powiatów sandomierskiego i tarnobrzeskiego.

Zmiany te polegają na włączeniu do powiatu sandomierskiego terenu po prawej stronie Wisły w powiecie tarnobrzeskim.

Hołd pamięci króla Bolesława Krzywoustego
w 800 rocznicę zgonu

KAP: Dnia 28 października w 800 rocznicę zgonu. Króla Bolesława Krzywoustego w katedrze płockiej, gdzie spoczywają prochy tego monarchy polskiego — odbyło się uroczyste nabożeństwo za spokój jego duszy. Katedra była wspaniale udekorowana i iluminowana. Przed nabożeństwem przed sarkofagiem królewskim złożono wieńce z kwiatów białych i czerwonych.

Mszę św. celebrował w asyście duchowieństwa **JE. Ks. Biskup dr Leon Wetmański**, kazanie zaś wygłosił **ks. kan. Wł. Mąkowski**, historyk, znawca przeszłości Mazowsza płockiego. W nabożeństwie wzięła udział Kapituła katedralna, komitet obchodu z prazydentem miasta p. **Wasiakiem** na czele, przedstawiciele władz i organizacji oraz delegacje młodzieży szkół średnich i powszechnych.

Po nabożeństwie wszyscy obecni udali się do kaplicy królewskiej i tu u grobowca bohaterskiego władcy polskiego złożono hołd jego pamięci.

W roku przyszłym odbędą się dalsze uroczystości związane z 800-letnią rocznicą śmierci Bolesława Krzywoustego.

Dymisja szefa sztabu gł. armii niemieckiej

Berlin 1. XI. (PAT) Kanclerz i naczelny wódz sił zbrojnych Rzeszy zwolnił na własne życzenie z dniem 31 października r. b. dowódcę armii nr 1 generała-pułkownika von Rundstedta ze służby w armii czynnej i ze względu na jego wielkie zasługi przyznał mu prawo noszenia munduru 18 pułku piechoty. Następcą gen. von Rundstedta mianowany został generał-pułkownik, von Bock, dotychczasowy dowódca armii nr 3.

Poza tym kanclerz i naczelny wódz sił zbrojnych zwolnił **z dniem 31 października r. b. szefa sztabu głównego generała artylerii Becka**, nadając mu szarżę generała-pułkownika oraz prawo noszenia munduru 5 pułku artylerii. Na stanowisko szefa sztabu głównego powołany został generał artylerii **Halder.**

Jak wielkie terytorium odzyskają Węgry

Rzym 1. XI. (PAT). Tutejsze koła przewidują, że decyzja ministra spraw zagranicznych Ciano i min. von Ribbentropa, ustalająca nową granicę pomiędzy Czechosłowacją a Węgrami, pozostawi Bratysławę po stronie czechosłowackiej, przyznając natomiast miasto Galanta Węgrom. Kolejne miasto w kierunku na wschód, Nitra przypadnie znowu Czechosłowacji. Dalej zaś ku wschodowi Węgry uzyskają Livice, Lucenec, Roznowa, Koszyce, Uzhorod, Mukacze, Berehowo i Velki sevijus. **Nowe terytorium węgierskie liczyć będzie ok. 1.000 km. kw. i zamieszkałe jest przez z górą 1 milion ludności. Koła węgierskie zwracają uwagę, że Węgrzy według tego projektu otrzymaliby wszystkie główne centra na Rusi podkarpackiej.**

——oOo——

Antykomunistyczny strajk w Meksyku

Meksyk, 1. XI. (PAT). **W stanie Sinaloa wybuchł w miasteczku Villa Union oryginalny strajk ojców rodzin, którzy oświadczyli kategorycznie, że nie będą posyłać dzieci swych do szkół, gdyż wszyscy nauczyciele są komunistami. Ojcowie domagają się zastąpienia nauczycieli komunistów nowymi siłami.** Ponieważ szkoły świecą pustkami, nauczyciele zwrócili się do władz miejskich o interwencję. Sprawa doszła aż do władz stanu, które wydelegowały odpowiednie osoby, mające omówić całą sprawę z niezadowolonymi. Strajk ten wskazuje na nastroje, panujące w kraju. Mimo sprzeciwu społeczeństwa, władze forsują wychowanie ateistyczne, a gros nauczycieli jest wyraźnie komunizujący. Wobec częstych napadów, dokonywanych na nasłanych agitatorów-nauczycieli przez buntujący się naród, nadano im prawo noszenia przy sobie broni.

Konferencja episkopatu czesko-morawskiego

KAP: W dniu 25 października r. b. w pałacu arcybiskupim w Pradze odbyła się **pod przewodnictwem kardynała Karola Kaszpara, arcybiskupa praskiego**, konferencja biskupia, w której wzięli udział biskupi i przedstawiciele ordynariuszów diecezyj **Czech i Moraw**. Biskupi słowaccy w konferencji udziału nie wzięli. Konferencja trwała dwa dni i poświęcona była zagadnieniom kościelnym w związku ze zmienionymi warunkami politycznymi i nastrojami religijnymi w kraju. Omawiano przede wszystkim sprawę religijnego i moralnego wychowania młodzieży, sprawę katolickich związków młodzieży, seminariów duchownych i wzmożenia powołań kapłańskich, Akcji Katolickiej i związków charytatywnych, opieki duszpasterskiej wśród robotników, w szczególności w obozach pracy, oraz szereg zagadnień z dziedziny liturgicznej, wychowawczej i organizacyjnej. — W wyniku konferencji uchwalono ogłosić zbiorowy list pasterski.

Włochy wycofują swe wojsko z Chin

Tokio, 1. XI. (PAT). Rząd włoski zawiadomił rząd japoński, że wojska włoskie wysłane w chwili wybuchu konfliktu chińsko-japońskiego do Szanghaju, zostaną wycofane. Agencja Domei donosząc otym, podkreśla wdzięczność Japonii za ten przyjacielski gest rządu włoskiego.

Rozpolitykowani pastorzy niemieccy w Polsce

(KAP) Organ protestancki „Przegląd Ewangelicki" (Nr. 44) w artykule p. t. „Pastorzy niemieccy nie zaniechali swej demoralizującej akcji politycznej", podaje szereg nazwisk pastorów, którzy swą działalnością polityczną wprowadzają zamieszanie i walkę wśród wyznawców protestantyzmu. Pastorzy ci działają głównie na Śląsku i na Wołyniu, bojkotują również oni zarządzenia swych superintendentów. W czyim interesie działają ci pastorzy, nie trudno się domyślić, skoro wydaleni z Polski za działalność antypaństwową po przybyciu do Niemiec otrzymują tam dobre posady.

Nowy prowincjał OO. Jezuitów

(KAP) Dnia 30 ub. m. O. St. Sopuch T. J., dotychczasowy Przełożony Prowincji Wielkopolsko-Mazowieckiej, złożył rządy prowincji w ręce O. Em. Życzkowskiego dotychczasowego rektora kolegium wileńskiego.

Ś. P.

MICHAŁ

LENDA

przemysłowiec i rolnik

przeżywszy lat 66, zmarł nagle dnia 31 października 1938 r.

Pogrzeb odbędzie się 2 listopada w Tymowej rano, o czym zawiadamia

Rodzina

Wiadomości sportowe

Mecz, który należy powtórzyć

CRACOVIA PRZEGRYWA Z POLONIĄ 0:2 (0:1).

Sprawiedliwości stało się zadość!

Oto takie zdanie usłyszałem tuż po skończonym meczu. Ba! Ale czy naprawdę sprawiedliwości stało się zadość? Czy faktycznie wynik na boisku, w danym wypadku, powinien być miarodajny?

Aby nie było nieporozumień powiedzmy sobie, iż faktycznie wynik na boisku powinien — i musi w przyszłości zobowiązywać. PZPN musi sobie powiedzieć, że jeżeli deleguje na zawody mistrzowskie sędziów, którzy na własną rękę korygują wyniki, nikt inny, tylko ci sędziowie muszą za swoje postępowanie odpowiadać. Niech PZPN dyskwalifikuje sędziów, tak jak dyskwalifikuje zawodników, niech zawiesza, niech robi zresztą, co chce, tylko niech nie krzywdzi drużyn. Takie jest nasze credo. I jego się będziemy trzymali.

Gdy pół roku temu wynik meczu Cracovia—Polonia (3:2) został unieważniony, napisaliśmy wprost, że unieważnienie to jest bez precedensu, a co gorsza, bez żadnych podstaw formalnych. PZPN, opierając się więcej na fatalnej wówczas pozycji Polonii, niż na suchej literze prawa, wynik unieważnił i rozpisał nowe zawody.

I teraz zaczyna się cała — powiedzmy wprost — wesoła historia. Oto sędzia p. Lange — który zasadniczo sędziował nie najgorzej — nie uznaje zupełnie prawidłowo strzelonej bramki przez Cracovię. Wynajduje jakiś mocno wątpliwy faul (który, o ile się wydarzył, to p o zdobytej bramce). Obojętnym dla nas jest, czy Polonia ostatecznie by ten mecz wygrała, czy Cracovia. Chodzi nam o zasadę. Jeżeli pierwszy mecz Cracovia—Polonia został unieważniony, ponieważ sędzia — powtarzamy sędzia — nie był w porządku, to i tym razem mecz należy unieważnić, ponieważ i tym razem sędzia p. Lange nie jest w porządku.

Całą groteskowość powtórki ujrzelibyśmy wówczas, gdyby wynik dzisiejszego meczu decydował — dajmy na to — o spadku z Ligi. Gdyby Cracovia po dzisiejszej przegranej faktycznie spadła nie z szóstego miejsca na siódme, ale gdyby wyleciała z Ligi!

Ale powróćmy teraz do samych zawodów. Do meczu z Polonią Cracovia wystąpiła bez Korbasa i Skalskiego (który podobno zapadł na poważną chorobę nogi). Polonia w komplecie. Mecz zaczyna się od huraganowych ataków warszawian. Są oni w tym okresie o wiele szybsi, energiczniejsi, w sumie lepsi. Już w 4 minucie Polonia ma okazję zdobycia bramki, ale rzut karny egzekwowany przez Kisielińskiego broni wspaniale Radwański.

Mimo tego niepowodzenia Polonia atakuje nadal zawzięcie. Mnożą się niebezpieczne sytuacje pod bramką Cracovii. Dopiero po kwadransie gry dochodzą do głosu gospodarze. Ciężki, błotnisty teren wyraźnie nie dopisuje filigranowym graczom białoczerwonych. Powoli gra się wyrównuje, niemniej Polonia jest wciąż jeszcze drużyną bardziej niebezpieczną. Pierwsza bramka dla Polonii pada dopiero w 40 minucie, kiedy to Radwański wypuścił z rąk silny strzał Kulli, a nadbiegający Odrowąż umieścił piłkę w siatce.

Po przerwie na ogół spodziewano się ofensywy Cracovii. Było jednak inaczej. Polonia nadal miała więcej z gry. Już w 2 minucie Odrowąż zdobywa drugą bramkę dla Polonii, przy czym Radwański przepuścił piłkę między nogami. Gra się zaostrza; staje się „faul“. Zwłaszcza ostro gra u Cracovii Pająk, a u Polonii Grolik. W 15 minucie następuje punkt krytyczny meczu. Szeliga strzela ostro. Strauch próbuje piłkę uchwycić, ale piłka mija go, odbija się od wewnętrznej strony poprzeczki i wpada do bramki. Po odbiciu od ziemi piłkę wychwytuje Strauch. W tym momencie nadbiega Góra i wpycha (głową) Straucha wraz z piłką do bramki. Cały powyżej opisany wypadek trwa dosłownie sekundę. Sędzia gwiżdże i ku zdumieniu publiczności dyktuje rzut wolny. Czym kierował się p. Lange, dyktując rzut wolny przeciw Cracovii, pozostanie dla nas tajemnicą.

Protesty Cracovii nie odnoszą skutku i gra toczy się dalej. Cracovia teraz jest wybitnie lepsza. Jeden atak za drugim płynie pod bramkę warszawian. Polonia gra na czas. Przewaga Cracovii trwa niemal do samego końca meczu. W ostatnich dopiero minutach, kiedy stało się dla wszystkich jasnem, iż wynik nie ulegnie zmianie, do głosu napowrót dochodzi Polonia. Sędzia odgwizduje koniec i w asyście policji schodzi z boiska.

Jeżeli chodzi o przebieg gry, to Polonia okazała się drużyną dobrą. Warszawianie są szybcy, energiczni; grają trochę za ostro, ale bez predylekcji do faulowania. Doskonale prezentuje się pomoc i lewa strona ataku. Strauch w bramce bez zarzutu.

Cracovia wypadła o wiele słabiej. Zwłaszcza silnie dawał się odczuwać brak kierownika napadu. Nie był nim Bartyzel, a także i Góra. Najlepszy Młynarek. Pomoc nie spełniła swego zadania poza Gruenbergem. Obrona niepewna. Radwański poza fatalnie puszczoną bramką b. dobry. — Sędziował p. Lange. — Publiczności około 4.000.

Cracovia dopiero na 7 miejscu

Mecz Cracovia — Polonia zamknął nasz sezon ligowy. Wynik tego meczu przyniósł poprawę miejsca w tabeli Polonii, która niespodziewanie zakończyła swe gry na czwartym miejscu. Zdaje się, że dla Poloniarzy jest to większa niespodzianka niż przypuszczali. Dotychczas jest to najlepsza ich lokata ze wszystkich dotychczasowych. Ale jak Polonia sobie i swym sympatykom sprawiła jak najmilszą niespodziankę, zajęciem tak dobrej lokaty, tak znowu Cracovia sprawiła niespodziankę jak najgorszą. Do ub. jeszcze niedzieli Cracovia jeden z najsilniejszych pretendentów na wicemistrzostwo, po katastrofalnej porażce z Wartą i przegranym meczu z Polonią zajęła mało zaszczytne 7(!) miejsce. Że tak niskie zajmuje miejsce w końcowej fazie rozgrywek, tego się nikt nie spodziewał.

Ostatecznie tabela ligowa przedstawia się następująco:

	gier	pkt.	bramek
1) Ruch	18	27:9	57:35
2) Warta	18	21:15	58:38
3) Wisła	18	20:16	41:36
4) Polonia	18	19:17	40:38
5) Pogoń	18	19:17	23:26
6) A. K. S.	18	18:18	42:30
7) Cracovia	18	18:18	37:42
8) Warszawianka	18	15:21	34:47
9) Ł. K. S.	18	12:24	25:45
10) Śmigły	18	11:25	29:50

Przed sezonem zimowym

Liga hokejowa gotowa

Na ostatnim posiedzeniu zarządu Polskiego Związku Hokeja Lodowego dokonano ustalenia składu ligi hokejowej, złożonej z ośmiu klubów.

Do ligi zakwalifikowane zostały kluby następujące: Cracovia, Dąb, Czarni, Ognisko, Warszawianka, Polonia, AZS Poznań, Łódzki K. S.

Rozgrywki odbędą się w dwóch turach, a mianowicie w pierwszej turze rozegrane zostaną spotkania eliminacyjne, a w drugiej finał przy udziale 4 klubów. W dniu 10 listopada odbędzie się losowanie par do rozgrywek eliminacyjnych. Zwycięzcy tych czterech spotkań podwójnych walczyć będą w finale, a pokonani stoczą turniej o utrzymanie się w lidze hokejowej.

Jeśli idzie o sprawę przejścia z klasy A do ligi hokejowej, to po zakończeniu mistrzostw okręgowych, mistrzowie okręgowi rozegrają turniej o wejście do Ligi podobnym systemem co w rozgrywkach ligi. Czterej zwycięzcy z mistrzostw okręgowych walczyć będą następnie o wejście do ligi.

Terminarz hokejowy

Od dnia 28 listopada do 10 grudnia — kurs instruktorski w Katowicach.

5 do 10 grudnia — kurs sędziowski w Katowicach.

1 do 5 stycznia — międzynarodowy turniej w Krynicy.

7 i 8 stycznia — eliminacyjne rozgrywki Ligi hokejowej o mistrzostwo Polski.

14 i 15 stycznia — rewanżowe mecze eliminacyjnych rozgrywek Ligi hokejowej o mistrzostwo Polski.

21 i 22 stycznia — pierwsze rozgrywki o utrzymanie się w Lidze przy udziale 4 klubów, pokonanych w eliminacjach.

2 do 5 lutego w Zakopanem — rozgrywki końcowe o utrzymanie się w Lidze.

2 do 5 lutego w Zakopanem — finały hokejowych mistrzostw Polski przy udziale zwycięsców w rozgrywkach eliminacyjnych.

Do dnia 3 lutego mają być zakończone okręgowe mistrzostwa.

4 do 5 lutego i 11 do 12 lutego — międzyokręgowe mecze o wejście do Ligi pomiędzy mistrzami okręgów.

11 do 15 lutego w Zakopanem — końcowe rozgrywki o spadek z Ligi.

17 do 19 lutego w Katowicach — końcowe rozgrywki o wejście do Ligi.

———:oOo:———

Krakowska Liga Okręgowa

WISŁA I B — MOŚCICE 8:5 (4:3).

Mościce, 1. XI. (Tel.). Mecz o puchar KZOPN przyniósł tu wysokie zwycięstwo doskonałej rezerwie ligowej Wisły. Obie drużyny wykazały dobre zagrania w swych napadach. Toteż bramki musiały padać, a było ich aż 13. Natomiast gra tylnych formacji nie stała na odpowiedniej wysokości. Dla Mościc bramki uzyskali Cholewa 3 i Kożuch. Wisła po tym zwycięstwie prowadzi zdecydowanie w tabeli o puchar mając doskonały stosunek bramek 2:6 po czterech dopiero grach.

HITLER UTWORZYŁ NOWY OKRĘG „ZIEMIA SUDECKA“.

Berlin, 1. XI. (PAT). Dekretem kanclerza Hitlera został stworzony nowy okręg pod nazwą „Ziemi sudeckiej“. Henlein jest mianowany „gauleiterem“ nowego okręgu, a Frank jego zastępcą. Stolicą „Ziemi sudeckiej“ został Reichenberg. 5 listopada nastąpi połączenie się niemieckiej partii sudeckiej z partią narodowo-socjalistyczną.

Ministerstwo S. W. zajmie się sprawą konfiskat dzienników

Warszawa, 1. XI. (PAT). Delegacja Związku Dziennikarzy R. P. odwiedziła w dniu 31. X. b. r. dyrektora dep. pol. ministerstwa spraw wewn. p. W. Zyborskiego i przedstawiła aktualne postulaty prasy, wynikające ze wzmożonej w ostatnich czasach liczby konfiskat.

W rozmowie poruszono konfiskaty, pozostające w związku z wyborami. Delegacja podkreślała zwłaszcza konieczność zapewnienia prasie swobody omawiania zagadnień samorządowych w okresie wyborczym i powoływała się przy tym na okólnik p. prezesa Rady Ministrów i ministra spr. wewn. w sprawie czystości wyborów oraz na jego stanowisko, uznające zasadę wolności prasy.

P. dyrektor Zyborski oświadczył, że stosunek władz, nadzorujących prasę, pozostaje stale życzliwy dla niezależnej prasy i że dążeniem władz tych jest ograniczenie konfiskat do niezbędnych konieczności państwowych.

———oOo———

Kalendarzyk katolicki

ŚRODA 2 LISTOPADA. Dzień Zaduszny. Wschód słońca o godz. 6.32, zachód o godz. 16.06. Długość dnia 9 godzin 34 minut.

——oOo——

Kronika krakowska

OTWARCIE NOWEGO ROKU AKADEMICKIEGO 1938/39 W SZKOLE NAUK POLITYCZNYCH W KRAKOWIE odbędzie się w piątek 4 b. m. o godzinie 17 w Auli Uniwersytetu Jagiellońskiego. — Otwarcie roku akademickiego na Akademii Handlowej odbędzie się w sobotę 5 bm. w auli Akademii o godz. 11.30.

ZARZĄDZENIE W SPRAWIE ROZCIĄGNIĘCIA MOCY OBOWIĄZUJĄCYCH TARYF OSOBOWYCH, BAGAŻOWYCH I EKSPORTOWYCH komunikacji wewnętrznej P. K. P. na odzyskane Ziemie Śląska Cieszyńskiego jest do przeglądnięcia w biurze Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie pokój Nr. 16, w godzinach urzędowych.

CMENTARZE KRAKOWSKIE W DNIU ZADUSZNYM. Cmentarze komunalne oraz Biuro Zarządu Cmentarzy będą otwarte w Dniu Zadusznym tj. 2. XI. od godz. 7 rano do godz. 20 (8 wieczorem).

SKŁADKI NA KRAKOWSKI ARCYBISKUPI KOMITET RATUNKOWY. Na rzecz Krak. Arcyb. Kom. Ratunk. wpłynęły do dnia 18 października br. następujące ofiary: M. Jazielska 5 zł, Kehlberger 3 zł, M. Migre 2 zł, prof. U. J. I. Chrzanowski 50 zł, O. Bandurska 2 zł, J. Niegoszowa 3 zł, inż. W. Włodarczyk z Wieliczki 25 zł, S. Sokołowski z Zakopanego 5 zł, Dr I. Münnich 5 zł, A. Korytkowa 5 zł, A. Turowicz 100 zł, prof. dr S. Wróblewski 5 zł, R. Stodulski 1 zł. — Przez Adm. „Czasu“ O. P. 3 zł, oraz Dr P. Wysoccy 20 zł, Fabr. Porcelany „Ćmielów“ 500 zł, Z. Ziemnicki 20 zł, Not. S. Stein 20 zł, A. Bronieccy 2 zł, Dr W. Krause 10 zł, prof. Dr T. Kowalski 10 zł, M. Berger 20 zł, Z. Kurkowska 5 zł, prof. dr S. Ciechanowski 10 zł, L. Guglewicz 1 zł, A. Tyralska 7 zł, B. Mikuski z Woli Duchackiej 5 zł, A. Dembińscy 50 zł, A. Uleniecki 1 zł, Dr K. Gałecki 25 zł, Bank Polski Oddz. w Krakowie 40 zł. O dalsze ofiary uprasza się ze względu na zbliżający się okres zimowy i wznowioną w tym czasie akcję Komitetu, celem wydawania bezpłatnych obiadów dla osób, względnie rodzin, żyjących w skrajnej nędzy, tak z pośród inteligencji, jak i spośród osób fizycznie pracujących. — Ofiary składać można w Administracjach miejscowych dzienników katolickich, w Związku „Caritas“ M. Rynek 7, w biurze Komitetu ul. Straszewskiego 18, parter, od 10—12, wreszcie na konto PKO. 405.825.

——:oOo:——

ZMARLI W KRAKOWIE: Śp. Helena Słonińska Dziecię Marii; śp. Wilhelmina Poszywakówna l. 26; śp. z Ostoja Finków Maria Stefanowa Konopczyna l. 69; śp. Józef Miodoński l. 74, emer. radca sądowy; śp. z Lubeckich Katarzyna Boczarska l. 72.

Komunikaty

MSZA ŚW. ARCYBR. PRZENAJŚW. SAKRAM. zostanie odprawioną we czwartek 3 bm. w kościele Felicjanek o godz. 8.

WIECZÓR AUTORECYTACYJ JÓZEFA ALEKS. GAŁUSZKI. Staraniem oddziału krakowskiego Zw. Zawodowego Literatów Polskich dnia 3 bm. o godz. 19, w sali nr. 39 na Uniwersytecie Jagiellońskim J. A. Gałuszka wygłosi własne poezje. Recytacje poprzedzi autor uwagami o psychologicznej i logicznej treści słowa. Wstęp 50 gr, akademicki 25 gr., młodzież szkół średnich 10 gr.

ODCZYTY O DROGACH WODNYCH. Krak. Towarzystwo Techniczne doceniając ważność problemu, jakim jest sprawa kanału łączącego Zagłębie Węglowe z Centralnym Okręgiem Przemysłowym oraz sprawa połączenia drogą wodną Zagębia Śląsko-Dąbrowskiego, a obecnie także Śląska Cieszyńskiego z Morzem Czarnym i Bałtykiem, urządza dla omówienia tych zagadnień następujące odczyty: W piątek 4 bm. o godz. 19 odczyt inż. Adama Bielańskiego na temat: „Sieć dróg wodnych Polski południ.-zachodniej w połączeniu z sąsiednimi drogami wodnymi“; w piątek 18 bm. o godz. 19 odczyt inż. Alfreda Koponki (z Warszawy) — na temat: „Droga wodna Zagłębie — Morze Czarne z połączeniem do Bałtyku“.

——oOo——

REPERTUAR TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO.

Środa, 2. XI. „Korsarz“.
Czwartek, 3. XI. „Gdzie diabeł nie może...“
Piątek, 4. XI. „Ormianin z Bejruthu“.

REPERTUAR KIN:

ADRIA: Profesor Wilczur (W rol. gł. K. Junosza-Stępowski, Zacharewicz, Barszczewska, Ćwiklińska i inni).

APOLLO: „Miłość w dżungli“.

KINO DOMU ŻOŁNIERZA: Od dnia 29 października 1938 r. „Ordynat Michorowski“. E. Barszczewska, Fr. Brodniewicz, K. Junosza Stępowski. Nadprogram: Mecz bokserski Louis—Schmeling.

L. O. P. P.: „Pani Walewska“ z Gretą Garbo i Charlesem Boyerem.

MUZEUM: „Ucieczka Tarzana“.

PROMIEŃ: „Robin Hood“, w/g pow. W. Scotta.

SCALA: „Rosalie“.

STELLA: „Ludzie Wisły“ (St. Wysocka, Ina Benita).

ŚWIT: „Królewna Śnieżka“. Realizacji Walta Disney'a.

SZTUKA: „Pościg“.

UCIECHA: „Gehenna“.

WANDA: „Ludzie za mgłą“ (Quai des Brumes). W rolach głównych: Michele Morgan, Jean Gabin.

——oOo——

Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś we środę po cenach zniżonych sztuka M. Acharda „Korsarz“ w przekładzie Zofii Jachimeckiej, w reżyserii W. Radulskiego. W sztuce występują: J. Ziejewski (rola tytułowa), R. Pawłowska, W. Woźnik, K. Szubert, H. Brochocka, M. Kierzkowa, T. Białkowski, T. Burnatowicz, W. Macherski, R. Wroński i in.

Jutro we czwartek również po cenach zniżonych **„Gdzie diabeł nie może...“** R. Niewiarowicza w premierowej obsadzie.

W piątek komedia A. Grzymały-Siedleckiego **„Ormianin z Bejruthu“** w opracowaniu scenicznym reż. J. Karbowskiego.

„BALLADYNA“ Juliusza Słowackiego będzie najbliższa premiera Teatru Miejskiego.

ry w Belgradzie, **A. Debesz,** tenor opery warszawskiej oraz znakomity baryton **E. Mossakowski.** Obok nich wystąpią artyści krakowscy: **M. Feherpataky, W. Pastówna, A. Wolak.**

——o——

Święto Umarłych w Krakowie

Kraków umie czcić pamięć Zmarłych. Cmentarze krakowskie zmieniają swój wygląd w dniach, poświęconych pamięci Zmarłych. Przez kilka dni krakowianie podążają na cmentarze, niosąc kwiaty, wieńce, lampki i świece. Na ulicach, wiodących na cmentarz rakowicki tak wielki ruch, że musiano wydać specjalne zarządzenia, mające na celu utrzymanie porządku i ułatwienie komunikacji.

Po obu stronach ulicy Rakowickiej i Warszawskiej ustawili kramy przekupnie, sprzedający kwiaty i świece. Również stowarzyszenia charytatywne ustawiły tu swoje stoliki, do których chętnie zbliżają się przechodnie, wiedząc, że przez kupienie kwiatów i świec otrą niejedną łzę nędzarza, chorego lub sieroty.

W dzień Wszystkich Świętych cmentarz rakowicki zaroił się od tłumów, spieszących pomodlić się na grobach swoich bliźnich. Cały cmentarz tonął w kwiatach i jarzył się od świec.

Po południu o godzinie 3 wyszła z kościoła Mariackiego tradycyjna procesja żałobna, prowadzona przez Ks. Metropolitę **Sapiehę.** Procesja udała się na cmentarz rakowicki, gdzie w kaplicy cmentarnej odprawione zostało nabożeństwo żałobne, w czasie którego kazanie wygłosił ks. dr **Różycki.**

——:oOo:——

Złożenie relikwii św. Antoniego
w kościele św. Szczepana

W dniu Wszystkich Świętych odbyła się w kościele parafialnym św. Szczepana **uroczystość złożenia relikwii św. Antoniego z Padwy w ołtarzu kaplicy św. Antoniego.** Relikwie zostały sprowadzone z grobu św. Antoniego w Padwie.

O godz. 8 ks. Prałat **Moliński** odprawił uroczystą **Mszę św.** z asystą. W czasie Mszy św. relikwie znajdowały się na ubranym zielenią ołtarzyku, ustawionym na środku kościoła.

Po Mszy św. odbyła się **procesja z relikwiami,** po czym relikwie zostały złożone w kaplicy św. Antoniego.

Rzeźby krakowskiego rzeźbiarza z XV w.

Na posiedzeniu Komisji Sztuki P. A. U., odbytym dnia 20 października przedstawił dr Mańkowski dwa komunikaty. Pierwszy komunika dotyczył rzeźby późnogotyckiej, a mianowicie **dzieł dłuta krakowskiego rzeźbiarza drugiej połowy XV w. — Miklasa Haberschraka,** znanego dotąd tylko z nazwiska, a nie z dzieł. Referent wysnuł z zapisków archiwalnych, że **Haberschrakowi należy przypisać autorstwo krucyfiksu, znajdującego się w katedrze lwowskiej,** a umieszczonego niegdyś wraz z grupą innych rzeźb na łuku tęczy tego kościoła. **Zbliżone stylem do lwowskiego krucyfiksu, przywiezionego z Krakowa w r. 1473, inne rzeźby,** przedstawiające zawsze Chrystusa, **znajdują się w Krakowie w kościele N. M. P. w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej, w Muzeum Diecezjalnym w Płocku, w Muzeum Miejskim w Toruniu i znów we Lwowie, w kaplicy Milewskich czyli Dziadowskiej w tamtejszej katedrze.** Wszystkie razem tworzą grupę, pozostającą może w pewnym związku z twórczości Haberschraka, plastyka, który w czasach przed wystąpieniem Stwosza musiał odegrać pewną rolę w Krakowie, skąd na czas dłuższy przeniósł się do Nowego Korczyna, gdzie działał w r. 1481 wraz ze swym naprzód czeladnikiem, a potem wspólnikiem, Albertem czy Wojciechem nieznanego nam nazwiska.

Drugi komunikat dotyczył dwóch dzieł dawnej sztuki hiszpańskiej.

——oOo——

Wystawa Kartograficzna w Krakowie

W związku z obradującym w Krakowie 2-gim zjazdem naukowym, poświęconym ziemiom wschodnim, w Instytucie Geograficznym U. J. przy ul. Grodzkiej 64 została otwarta interesująca **Wystawa Kartograficzna,** poświęcona Karpatom polskim.

Zgromadzono na niej około **600 map,** zarówno wydanych drukiem, jak i ostatnich rękopiśmiennych prac Wojsk. Instytutu Geograficznego. Instytutów Geograficznych w Warszawie i Lwowie, Zakładu Antropogeografii przy Uniw. w Warszawie, biur planowania krajowego i regionalnego (w tym biur planowania Związku Ziem Gróskich), mapy podziału administracyjnego przygotowane w Instytucie Badań Spraw Narodowościowych itd.

W pierwszym rzędzie wystawiono szereg map z cyklu, który będzie stanowić **wielki antropogeograficzny atlas polski,** a więc mapy, ilustrujące gęstość zaludnienia, osadnictwo, rozkład języków i zagadnienie analfabetyzmu na ziemiach południowo-wschodnich.

Związek Ziem Górskich zaprezentował swój bardzo poważny dorobek w postaci zbioru map naukowych i technicznych.

Na specjalne wyróżnienie zasługuje **atlas Łemkowszczyzny.**

Obok zespołu szczegółowych **map rolniczych, map podziału administracyjnego,** znajdują się wystawie **mapy komunikacyjne i drogowe,** oraz aktualne ze względu na żywy renesans stroju góralskiego w Karpatach — mapy dyr. Seweryna i mgra Reinfussa, **mapy zasięgu typów stroju góralskiego** na Bojkowszczyźnie i Łemkowszczyźnie.

Inauguracja Młodzieży Wszechpolskiej

W piątek, dnia 4 listopada b. r. **odbędzie się** uroczysta **Inauguracja Młodzieży Wszechpolskiej,** Związku Akademickiego w Krakowie z następującym programem: **godz. 10: Nabożeństwo w kościele akademickim św. Anny; godz. 19: Zebranie** w sali Kopernika U. J. z odczytem prof. dra **Ignacego Chrzanowskiego p. t. „Roman Dmowski w pierwszym okresie działalności politycznej“** i referatem kol. mgra **Jana Bielatowicza.**

Nowy zarząd Stronnictwa Ludowego na Małopolskę i Śląsk

Wybrany w październiku nowy zarząd okręgowy Stronnictwa Ludowego na Małopolskę i Śląsk pod prezesurą Brunona Gruszki ukonstytuował się następująco: pierwszy wiceprezes: Witek (Tarnów), drugi wiceprezes: ks. Panaś (Lwów), sekretarz: mgr Mierzwa (Kraków), skarbnik: red. Bieleń (Kraków).

——oOo——

Siła floty włoskiej

Rzym, 31. X. (PAT). Prasa włoska omawia stan marynarki wojennej w rozpoczynającym się 17-ym roku ery faszystowskiej. Tonaż floty włoskiej wynosi 549.880 ton, na co składają się okręty zbudowane przed rewolucją faszystowską jak i po rewolucji. Flota stworzona za czasów reżimu faszystowskiego składa się z 2 pancerników o wyporności 50.000 ton, 19 krążowników — 146.802 tony, 40 kontrtorpedowców o wyporności 54.316 ton, 32 torpedowców o wyporności 21.354 tony, 102 okręty podwodne o wyporności ogółem ok. 70 tys. ton, 82 okręty specjalne i pomocnicze o wyporności 37.348 ton. Spośród nowozbudowanych jednostek jeden krążownik, 14 kontrtorpedowców, 20 torpedowców, 24 łodzie podwodne weszły do służby w ciągu 16-go roku ery faszystowskiej. Poza tym, w chwili obecnej 4 pancerniki o wyporności ogółem 142 tys. ton, 12 krążowników ogólnej wyporności 45 tys. ton oraz większa liczba łodzi podwodnych i t. zw. „mas“ — ścigaczy w liczbie bliżej jeszcze nieustalonej, znajdują się w budowie. Dwa pancerniki są w trakcie modernizacji i dostosowania ich do wymagań nowoczesnej techniki morskiej.

Aresztowanie ludowców

Warszawa, 31. X. (Tel.). Policja państwowa zatrzymała w związku z zebraniem Stron. Ludowego w Babicach pod Warszawą, na którym przemawiali b. min. Ładoś i prezes powiatowy Kasperlik, prezesa tamtejszego koła Świergockiego oraz 7 członków. Po przesłuchaniu zatrzymanych zwolniono. W Piotrowicach za agitację przeciwko wyborom aresztowano wiceprezesa zarządu powiatowego Stron. Ludowego Ant. Borowskiego.

NOWY POSEŁ FIŃSKI W POLSCE.

Warszawa, 31. X. (Tel.). W najbliższych dniach przybędzie do Warszawy nowomianowany poseł republiki fińskiej w Polsce p. Br. Kivikowski, dotychczasowy szef gabinetu ministra spraw zagr. Finlandii.

RABINI WZYWAJĄ ŻYDÓW DO WYBORÓW.

Warszawa, 31. X. (Tel.). Zw. Rabinów Rzplitej wydał odezwę do żydów, w której wzywa ich do wzięcia udziału w wyborach. Odezwa nakazuje rabinom gminnym odczytać wezwanie w domach modlitwy.

RIBBENTROP POWRÓCIŁ DO BERLINA.

Monachium (PAT). W drodze powrotnej z Rzymu przybył tu dziś o godz. 11 min. 41 minister spr.zagrn. Rzeszy von Ribbentrop ze swym otoczeniem.

Radio

W ŁODZI WSZYSTKIE SZPITALE BĘDĄ ZRADIOFONIZOWANE. W tych dniach odbyło się w Łodzi zebranie wszystkich dyrektorów szpitali łódzkich, zarówno miejskich, publicznych, jak i prywatnych w sprawie szybkiego i równoczesnego zradiofonizowania zakładów leczniczych w Łodzi, a przede wszystkim szpitali. Zebranie to zostało zwołane z inicjatywy Wojewódzkiego Komitetu Radiofonizacji Kraju w Łodzi. Zebrani uznali, **że szpital należy radiofonizować w ten sposób, ażeby przy każdym łóżku znalazła się słuchawka oraz że szpitale w odpowiednie urządzenia muszą się zaopatrzyć równocześnie przy pomocy zakupu zbiorowego, co w dużym stopniu obniży koszt instalacji.** — Celem szybkiego zradiofonizowania wszystkich szpitali w Łodzi wyłoniono Komisję Radiofonizacji Szpitali w Łodzi. Komisja ta powstała z prawem kooptacji i pierwsze jej zebranie odbędzie się w najbliższym czasie. Należy przypuszczać, że tego rodzaju postawienia sprawy w szybkim tempie przyczyni się do zradiofonizowania wszystkich szpitali w Łodzi. W grudniu na zjeździe dyrektorów szpitali z terenu całego województwa, które zwołane zostanie przez Urz. Woj. w Piotrkowie, również omawiana będzie sprawa radiofonizacji szpitali, tym razem jednak szpitali z terenu całego woj. Łódzkiego.

Programy stacyj radiowych

CZWARTEK, 3 LISTOPADA 1938.

Warszawa i program ogólnopolski: godz.: 6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“; 6.35 Gimnastyka; 6.50 Muzyka z płyt; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Muzyka z płyt; 8.00 Audycja dla szkół; 11.00 Audycja muzyczna dla szkół powszechnych; 11.25 Koncert orkiestry; 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa; 12.03 Audycja południowa; 15.00 Rozmowa technika z młodzieżą; 15.15 Kłopoty i rady; 15.30 Muzyka obiadowa; 16.00 Dziennik popołudniowy; 16.05 Wiadomości gospodarcze; 16.15 Odczyt; 16.35 Koncert fortepianowy; 17.00 Pogadanka; 17.10 Koncert myśliwski; 17.50 Pogadanka; 18.00 Audycja dla młodzieży wiejskiej; 18.30 Gawęda; 19.00 Muzyka lekka; 20.35 Audycje informacyjne. Dziennik wieczorny. Wiadomości meteorologiczne. Wiadomości sportowe. Program na jutro; 21.00 Odczyt; 21.10 Ze śpiewem i tańcem przez Polskę; 21.45 Szkic literacki; 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego; Komunikat meteorologiczny; 23.05 Koncert muzyki polskiej.

Kraków, godz.: 6.57 Pieśń poranna; 8.10 Muzyka lekka; 8.45 Skrzynka wiejska; 14.00 Muzyka obiadowa; 14.50 Program na jutro; 14.55 Sprawy gospodarcze; 15.30 Muzyka obiadowa; 18.00 „Dobry wieczór państwu“; 18.10 Muzyka symfoniczna; 22.00 Lokalne wiadomości sportowe; 22.05 Odczyt; 22.20 Koncert orkiestry; 23.05 Zakończenie audycji.

Lwów, godz.: 6.57 Pieśń; 8.10 Muzyka popularna; 8.50 Wiadomości poranne; 14.00 Koncert życzeń; 14.45 Wiadomości gospodarcze; 14.50 Giełda lwowska; 14.55 Program na jutro; 15.30 Muzyka obiadowa; 18.00 Wiadomości bieżące z miasta i prowincji; 18.05 Audycja dla wsi; 22.00 Wiadomości sportowe; 22.05 Recital fortepianowy; 22.25 Przegląd kulturalny; 22.35 Wieczór literacki; 23.05 Zakończenie audycji.

Katowice, godz.: 5.30 „Dzień dobry“; 6.30 Program na dziś; 14.00 Muzyka obiadowa; 14.50 Chwilka społeczna; 14.55 Wiadomości bieżące i giełda; 15.30 „Kukiełki śląskie“; 15.50 Piosenki i bajeczki — płyty; 18.00 Pogadanka; 18.10 Z albumu speakera; 18.25 Wiadomości sportowe; 22.00 Rozmowa ze słuchaczem; 22.10 „Wesoły wieczór“; 23.05 Zakończenie audycji.

Programy stacyj zagranicznych: godz.: 19.40 **Ryga.** Koncert symf.; 20.00 **Sofia.** Koncert; 20.10 **Kopenhaga.** Koncert symf.; 20.10 **Monachium.** „Ukochana“ — operetka; 20.15 **Radio Romania.** Koncert symf.; 20.30 **Florencja;** „Kraina uśmiechu“ — operetka; 21.30 **Lyon.** „Boccaccio“ — operetka; 22.00 **Budapeszt.** Koncert orkiestrowy; 22.10 **Hilversum II.** Koncert symfoniczny; 22.30 **Deutschlandsender.** Koncert Chopinowski; 22.40 **Luksemburg.** Koncert symfoniczny; 22.45 **Strassburg.** „Namouna“ — opera.

KAROL CONRAD 100

Próba ogniowa

Współczesna powieść marynarska.
Przekład Eugeniusza Bałuckiego.

— My potrzebować mnóstwo pary! — zawołał jeden z Murzynów głuchym dziwnie drgającym głosem i potrząsnął potężną pięścią. Mnóstwo pary, jak on przyjść na pokład! To być wielki, wielki kapitan!

— Czy dlatego, że ryzykować swoją własną głowę, by uratować biednego syna twojej matki? Czy dlatego on być teraz wielki, wielki kapitan? — mruknął starszy inżynier ze źle udaną szorstkością.

— Bogowie go bardzo kochać. Łagodnie, lecz z niewzruszoną pewnością oświadczył drugi palacz Malaj. Buxton już nie wiedział, co sądzić o tym wszystkim. W kotłowni, napełnionej ciężkim, do niemożliwości rozpalonym powietrzem, w którym unosił się gęsty pył węglowy, powiało nagle romantyzmem.

Lecz Buxton był trzeźwo myślącym człowiekiem, inżynierem, więc nie rozumiał i nie uznawał romantyzmu.

— No, chłopcy, dość gadania! — zawołał ostro. — Do roboty!

W ten sposób dał wyraz potępienia przesadnemu przeczuleniu swoich podwładnych.

W tym momencie dyrektor Banewill i Bob Loder opuścili chłodny przedsionek okazałego budynku, w którym mieścił się zarząd towarzystwa okrętowego, wyszli na ulicę zalaną gorącymi promieniami podzwrotnikowego słońca i udali się powoli w stronę wybrzeża.

Dyrektor Banewill był tym samym nieco chorowitym i bardzo wrażliwym panem, który na Prosperocie rozmawiał z Hunstantonem i z takim uznaniem i zachwytem odzywał się o zachowaniu się młodego kapitana.

— No co? — zapytał promieniejąc. — Jak się panu podobało?

Właśnie przed chwilą dyrekcja towarzystwa mianowała Lodera kapitanem „Glorii“, co się odbyło w sposób wyjątkowo uroczysty na stanowcze żądanie Banewilla.

— Za dużo pompy, panie dyrektorze — odparł Loder. — Wyrazy uznania są bardzo przyjemne, ale przecież spełniłem tylko obowiązek i nic więcej...

— Jestem zupełnie innego zdania! — przerwał z żywością Banewill. — Na tym punkcie nigdy nie dojdziemy do porozumienia!

Przebierając krótkimi nogami kroczył obok Lodera z taką dumą i uszczęśliwioną miną, jak gdyby sam był bohaterem dnia.

Mijając statki handlowe zapytał:

— Czy pan zna kapitana Steega?

— Znam — odparł Loder.

— Czy pan może sobie wyobrazić, że Steeg robi teraz ostatni rejs? — ciągnął Banewill. — Stary wilk morski chce nas opuścić, już złożył prośbę o zwolnienie ze służby. Dziwna historia! Steeg w roli szczura lądowego!... Za tym postanowieniem kryje się podobno jakaś kobieta...

Urwał gdy spostrzegł, że temat nie interesuje kapitana.

W rzeczywistości wszystkie myśli Lodera były w tej chwili pochłonięte „Glorią“. Ujrzał ją na zakręcie w całej krasie i okazałości. Patrzał na wielki biały okręt z takim samym uczuciem, z jakim siedząc kiedyś obok Jane na polanie pod piękną samotną palmą, słuchał swojego imienia. Ten okręt nabrał dlań osobliwego, niezmiernie głębokiego znaczenia, stanowiąc nagrodę za obowiązkowość, wierność przysiędze, ofiarność i odwagę, stał się jednocześnie synonimem życia i szczęścia.

Dyrektor Banewill zatrzymał się i spojrzał na kapitana z radosnym uśmiechem.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wydawca: za „Katolickie Towarzystwo Wydawnicze“ Ska z o. o. dr St. Kijak. — Redaktor odpowiedzialny mgr Konstanty Turowski.
Drukarnia Polska, Fr. Zemanka w Krakowie.